

ZAKRES

UDZIELANIA NIEODPŁATNEJ POMOCY PRAWNEJ:

określa art. 3 Ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej:

ust. 1 Nieodpłatna pomoc prawna obejmuje:

- 1) poinformowanie osoby fizycznej, zwanej dalej "osobą uprawnioną", o obowiązującym stanie prawnym oraz przysługujących jej uprawnieniach lub spoczywających na niej obowiązkach, w tym w związku z toczącym się postępowaniem przygotowawczym, administracyjnym, sądowym lub sądownoadministracyjnym lub,
- 2) wskazanie osobie uprawnionej sposobu rozwiązania jej problemu prawnego, lub
- 3) sporządzenie projektu pisma w sprawach, o których mowa w pkt 1 i 2, z wyłączeniem pism procesowych w toczącym się postępowaniu przygotowawczym lub sądowym i pism w toczącym się postępowaniu sądownoadministracyjnym, lub
- 3a) nieodpłatną mediację, lub
- 4) sporządzenie projektu pisma o zwolnienie od kosztów sądowych lub ustanowienie pełnomocnika z urzędu w postępowaniu sądowym lub ustanowienie adwokata, radcy prawnego, doradcy podatkowego lub rzecznika patentowego w postępowaniu sądownoadministracyjnym oraz poinformowanie o kosztach postępowania i ryzyku finansowym związanym ze skierowaniem sprawy na drogę sądową.

ZAKRES

ŚWIADCZENIA NIEODPŁATNEGO PORADNICTWA OBYWATELSKIEGO, określa art. 3 a Ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej:

ust 1 Nieodpłatne poradnictwo obywatelskie obejmuje działania dostosowane do indywidualnej sytuacji osoby uprawnionej, zmierzające do podniesienia świadomości tej osoby o przysługujących jej uprawnieniach lub spoczywających na niej obowiązkach oraz wsparcia w samodzielnym rozwiązywaniu problemu, w tym, w razie potrzeby, sporządzenie wspólnie z osobą uprawnioną planu działania i pomoc w jego realizacji. Nieodpłatne poradnictwo obywatelskie obejmuje w szczególności porady dla osób zadłużonych i porady z zakresu spraw mieszkaniowych oraz zabezpieczenia społecznego.

ust 2 Nieodpłatne poradnictwo obywatelskie obejmuje również nieodpłatną mediację.

ZAKRES NIEODPŁATNEJ MEDIACJI:

określa art. 4 a Ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej:

ust. 1 Nieodpłatna mediacja obejmuje:

- 1) poinformowanie osoby uprawnionej o możliwościach skorzystania z polubownych metod rozwiązywania sporów, w szczególności mediacji oraz korzyściach z tego wynikających;
- 2) przygotowania projektu umowy o mediację lub wniosku o przeprowadzenie mediacji;
- 3) przygotowania projektu wniosku o przeprowadzenie postępowania mediacyjnego w sprawie karnej;
- 4) przeprowadzanie mediacji;
- 5) udzielenie pomocy w sporządzeniu do sądu wniosku o zatwierdzenie ugody zawartej przed mediatorem.

ust. 4 Nieodpłatna mediacja może być prowadzona między stronami dążącymi do polubownego rozwiązania sporu. Stroną inicjującą przeprowadzenie nieodpłatnej mediacji może być wyłącznie osoba uprawniona.

ust. 5 Nieodpłatną mediacje prowadzi mediator.

OSOBY UPRAWNIONE

określa art. 4 Ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej:

ust. 1 Nieodpłatna pomoc prawna i nieodpłatne poradnictwo obywatelskie przysługują osobie uprawnionej, która nie jest w stanie ponieść kosztów odpłatnej pomocy prawnej, w tym osobie fizycznej prowadzącej jednoosobową działalność gospodarczą niezatrudniającą innych osób w ciągu ostatniego roku.

ust. 2 Osoba uprawniona, przed uzyskaniem nieodpłatnej pomocy prawnej lub nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego, **składa pisemne oświadczenie, że nie jest w stanie ponieść kosztów odpłatnej pomocy prawnej.** Osoba korzystająca z nieodpłatnej pomocy prawnej lub nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego w zakresie prowadzonej działalności gospodarczej dodatkowo składa oświadczenie o niezatrudnianiu innych osób w ciągu ostatniego roku. Oświadczenie składa się osobie udzielającej nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczącej nieodpłatne poradnictwo obywatelskie.

ust. 6 Wzór oświadczenia, o którym mowa w ust. 2, *określa załącznik nr 1 do ustawy.*

ZAŁĄCZNIK Nr 1

Oświadczenie, o którym mowa w art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej (Dz. U. z 2019 poz.294 oraz z 2020 poz. 875)

Ja, niżej podpisany(-na), (imię, nazwisko, adres) .....,
PESEL¹⁾ ....., oświadczam, że:

- 1) nie jestem w stanie ponieść kosztów odpłatnej pomocy prawnej,
- 2) w ciągu ostatniego roku, nie zatrudniałam (-em) innych osób²⁾.

.....
(data i podpis osoby uprawnionej)

¹⁾ W przypadku braku numeru PESEL - numer paszportu albo innego dokumentu stwierdzającego tożsamość.

²⁾ Dotyczy tylko osoby fizycznej prowadzącej jednoosobową działalność gospodarczą.

ZASADY:

- A) UDZIELANIA NIEODPŁATNEJ POMOCY PRAWNEJ,
- B) ŚWIADCZENIA NIEODPŁATNEGO PORADNICTWA OBYWATELSKIEGO,
- C) PRZEPROWADZANIA NIEODPŁATNEJ MEDIACJI

określa art. 8 Ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej:

ust. 3 Udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego odbywa się w punkcie w przeciętnym wymiarze 5 dni w tygodniu podczas dyżuru trwającego co najmniej 4 godziny dziennie, z wyłączeniem dni, o których mowa w art. 1 pkt 1 ustawy z dnia 18 stycznia 1951r. o dniach wolnych od pracy.

ust. 4 Udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego odbywa się według kolejności zgłoszeń, po umówieniu terminu wizyty. Z ważnych powodów dopuszcza się ustalenie innej kolejności udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego. Kobiecie, która jest w ciąży, udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego odbywa się poza kolejnością. Prowadząc rejestrację zgłoszeń, dąży się do równomiernej rejestracji zgłoszeń osób uprawnionych odpowiednio do dyżurów w punktach nieodpłatnej pomocy prawnej lub w punktach nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego w danym powiecie.

ust. 5 Zgłoszeń dokonuje się telefonicznie pod numerem telefonu wskazanym przez starostę. Starosta oprócz dokonywania zgłoszeń telefonicznych może również umożliwić dokonywanie zgłoszeń za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej.

ust. 8 Osobom ze znaczną niepełnosprawnością ruchową, które nie mogą stawić się w punkcie osobiście, oraz osobom doświadczającym trudności w komunikowaniu się, o których mowa w ustawie z dnia 19 sierpnia 2011 r. o języku migowym i innych środkach komunikowania się, może być udzielana nieodpłatna pomoc prawna lub świadczone nieodpłatne poradnictwo obywatelskie, także poza

punktem albo za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość.

ust. 12 pkt. 2 W zależności od bieżącego zapotrzebowania na nieodpłatną mediację, zgłaszanego przez osoby uprawnione w punkcie kieruje się osobą uprawnioną na dyżur, którego specjalizację określono jako nieodpłatna mediacja odbywający się w innym punkcie.

art. 28 a W przypadku obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego, stanu epidemii albo wprowadzenia stanu nadzwyczajnego udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego może odbywać się za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość oraz poza lokalem punktu. Do świadczenia pomocy stosuje się odpowiednio przepisy mające zastosowanie do osób, o których mowa w art. 8 ust. 8 ustawy. Przepisu art. 4 ust. 2 nie stosuje się.

**OSOBY PRZEPROWADZAJĄCE MEDIACJĘ,
OSOBY UDZIELAJĄCE NIEODPŁATNEJ POMOCY PRAWNEJ,
OSOBY ŚWIADCZĄCE NIEODPŁATNE PORADNICTWO OBYWATELSKIE,**

określa art. 4a Ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej:

ust. 6 Mediatorem może być osoba wpisana na listę stałych mediatorów prowadzoną przez prezesa sądu okręgowego, o której mowa w ustawie z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych lub wpisana na listę mediatorów prowadzoną przez organizację pozarządową w zakresie swoich zadań statutowych lub uczelnię, o której mowa w ustawie z dnia 17 listopada 1964 r.- Kodeks postępowania cywilnego, o której informacji przekazano prezesowi sądu okręgowego.

ust. 7 Nieodpłatnej mediacji, w zakresie o którym mowa w ust. 1 pkt. 4 (spotkanie mediacyjne), nie może prowadzić osoba, która w sprawie którejkolwiek ze stron uprzednio świadczyła pomoc prawną lub poradnictwo obywatelskie, była świadkiem, wydawała opinię, sporządzała wywiad środowiskowy lub prowadziła terapię, a także

osoba, co do której zachodzi okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jej bezstronności.

oraz

art. 5 Ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej:

ust. 1 Nieodpłatnej pomocy prawnej udziela osobiście adwokat lub radca prawny, a w szczególnie uzasadnionych przypadkach z ich upoważnienia aplikant adwokacki lub aplikant radcowski.

ust. 2 Przed udzieleniem nieodpłatnej pomocy prawnej można zażądać od osoby uprawnionej okazania dokumentu stwierdzającego tożsamość.

ust. 3 Adwokat lub radca prawny może z ważnych powodów odmówić udzielenia nieodpłatnej pomocy prawnej, informując osobę uprawnioną o innych punktach w których udzielana jest nieodpłatna pomoc prawna na obszarze powiatu.

ust. 4 W przypadku stwierdzenia, że przedstawiony przez osobę uprawnioną problem nie może być rozwiązany w całości albo części poprzez udzielenie nieodpłatnej pomocy prawnej, w szczególności stwierdzenia, że problem nie ma wyłącznie charakteru prawnego, adwokat lub radca prawny informują osobę uprawnioną o możliwościach uzyskania innej stosownej pomocy w jednostkach nieodpłatnego poradnictwa, wskazanych na liście sporządzanej przez starostę, o której mowa w art. 8a ust. 1.

ust. 5 Udzielenie informacji, o której mowa w ust. 4, może polegać również na przekazaniu oferty jednostki nieodpłatnego poradnictwa, w formie karty informacyjnej poradnictwa.

oraz

art. 11 Ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej:

ust. 3 Nieodpłatnej pomocy prawnej w punktach powierzonych do prowadzenia organizacji pozarządowej może udzielać także:

1) doradca podatkowy - w zakresie prawa podatkowego, z wyłączeniem spraw podatkowych związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej;

2) osoba, która:

a) ukończyła wyższe studia prawnicze i uzyskała tytuł magistra lub zagraniczne studia prawnicze uznane w Rzeczypospolitej Polskiej,

b) posiada co najmniej trzyletnie doświadczenie w wykonywaniu wymagających wiedzy prawniczej czynności bezpośrednio związanych ze świadczeniem pomocy prawnej,

c) korzysta z pełni praw publicznych oraz ma pełną zdolność do czynności prawnych,

d) nie była karana za umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe;

ust. 3a Nieodpłatne poradnictwo obywatelskie może świadczyć osoba, która:

1) posiada wykształcenie wyższe,

2) ukończyła z oceną pozytywną szkolenie z zakresu świadczenia poradnictwa obywatelskiego, zwane dalej "szkoleniem", albo posiada doświadczenie w świadczeniu poradnictwa obywatelskiego i uzyskała zaświadczenie potwierdzające posiadanie wiedzy i umiejętności w tym zakresie wydane przez podmiot uprawniony do prowadzenia szkolenia oraz kursu doszkalającego, o którym mowa w art. 11a ust. 2,

3) spełnia wymogi, o których mowa w ust. 3 pkt 2 lit. c i d - zwana dalej "doradcą".

ust. 4 W przypadku, o którym mowa w ust. 3 pkt 2, osoba uprawniona, przed uzyskaniem nieodpłatnej pomocy prawnej składa pisemne oświadczenie*, że jest świadoma uzyskania nieodpłatnej pomocy prawnej od osoby niebędącej adwokatem, radcą prawnym albo doradcą podatkowym.

*według wzoru oświadczenia stanowiącego załącznik nr 2 do ustawy.

ZAŁĄCZNIK Nr 2

Oświadczenie osoby uprawnionej, o którym mowa w art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej (Dz. U. z 2019 poz. 294)

Ja, niżej podpisany(-na), (imię, nazwisko, adres).....,

.....,

PESEL¹⁾ ....., przyjmuję do wiadomości, że nieodpłatna pomoc prawna udzielana jest przez osobę, która:

1) ukończyła wyższe studia prawnicze i uzyskała tytuł magistra lub zagraniczne studia prawnicze uznane w Rzeczypospolitej Polskiej,

2) posiada co najmniej trzyletnie doświadczenie w wykonywaniu wymagających wiedzy prawniczej czynności bezpośrednio związanych ze świadczeniem *pomocy prawnej*,

3) korzysta z pełni praw publicznych oraz ma pełną zdolność do czynności prawnych,
4) nie była karana za umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe,
a nie przez adwokata, radcę prawnego albo doradcę podatkowego.

Oświadczam, że zostałem(-łam) poinformowany(-na), że jakkolwiek odpowiedzialność odszkodowawcza osoby udzielającej mi nieodpłatnej pomocy prawnej jest wyłączona, z wyjątkiem przypadku wyrządzenia szkody z winy umyślnej.

Przyjmuję do wiadomości, że osoba udzielająca mi nieodpłatnej pomocy prawnej nie jest obowiązana do zachowania tajemnicy, w rozumieniu art. 180 § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997r. - Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1987 i 2399.).

Oświadczam, że zostałem(-łam) poinformowany(-na), że złożenie powyższego oświadczenia jest dobrowolne.

Zapoznałem(-łam) się z treścią powyższego oświadczenia i wyrażam zgodę na udzielenie mi nieodpłatnej pomocy prawnej zgodnie z powyższymi warunkami.

.....
(data i podpis osoby uprawnionej)

¹⁾ W przypadku braku numeru PESEL - numer paszportu albo innego dokumentu stwierdzającego tożsamość.

INFORMACJA O MOŻLIWOŚCI PRZEKAZANIA PRZEZ OSOBY UPRAWNIONE OPINII O UDZIELONEJ NIEODPŁATNEJ POMOCY PRAWNEJ LUB ŚWIADCZONYM NIEODPŁATNYM PORADNICTWIE OBYWATELSKIM

określa § 8 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 21 grudnia 2018 r. w sprawie nieodpłatnej pomocy prawnej oraz nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego

ust. 1 Każdy przypadek udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego dokumentuje się przez wypełnienie karty pomocy, której wzór jest określony w załączniku nr 2 do rozporządzenia. Karta pomocy składa się z części A i części B.

ust. 3 Część A karty pomocy wypełnia osoba udzielająca nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadcząca nieodpłatne poradnictwo obywatelskie, przy czym pozycje zawierające informacje dotyczące osoby uprawnionej mogą być wypełnione przy udziale tej osoby.

ust. 4 Część B karty pomocy, obejmującą opinię osoby uprawnionej o udzielonej nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczonym nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim, **wypełnia osobiście osoba uprawniona**, z wyjątkiem danych zawartych w pkt 1 tej części karty pomocy. Po udzielonej nieodpłatnej pomocy prawnej lub

świadczonym nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim osobie uprawnionej przekazuje się część B karty pomocy, uprzednio wypełnioną w zakresie danych zawartych w pkt 1, a także opatrzoną pieczętą komórki organizacyjnej starostwa powiatowego obsługującego pod względem organizacyjno-technicznym zadanie, o którym mowa w art. 8 ust. 1 ustawy. **Wypełnienie części B karty pomocy, obejmującej opinię osoby uprawnionej, jest dobrowolne.**

ust. 5 Części B karty pomocy **nie przekazuje** się osobie uprawnionej w przypadku udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego **poza punktem lub za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość**. Po udzielonej nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczonym nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim **osobę uprawnioną informuje się o możliwości przekazania anonimowej opinii**

o udzielonej nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczonym nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim pod wskazanym numerem telefonu lub adresem poczty elektronicznej lub listownie, bezpośrednio do komórki organizacyjnej starostwa powiatowego obsługującej pod względem organizacyjno-technicznym zadanie, o którym mowa w art. 8 ust. 1 ustawy. Anonimowa opinia jest dołączana do części B karty pomocy wypełnionej w zakresie danych zawartych w pkt 1.

ust. 7 W przypadku gdy osoba uprawniona wyrazi zgodę na wypełnienie części B karty pomocy, zapewnia się jej miejsce i warunki do anonimowego jej wypełnienia. **Osoba uprawniona osobiście umieszcza wypełnioną część B karty pomocy w urnie**, o której mowa w § 5 ust. 4 pkt 5.